

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 2369

SPRAWOZDANIE
KOMISJI KULTURY I ŚRODKÓW PRZEKAZU

**o poselskim projekcie uchwały w sprawie
uczczenia Marii Mireckiej-Loryś – niezłomnej
bohaterki niepodległego państwa polskiego
(druk nr 2340)**

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu – skierowała w dniu 9 czerwca 2022 r. powyższy projekt uchwały do Komisji Kultury i Środków Przekazu do pierwszego czytania.

Komisja Kultury i Środków Przekazu po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu uchwały na posiedzeniu w dniu 23 czerwca 2022 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m podjąć raczy załączony projekt uchwały.

Warszawa, dnia 23 czerwca 2022 r.

Sprawozdawca

(-) Michał Urbaniak

Przewodniczący Komisji

(-) Piotr Babinetz

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ..... 2022 r.

**w sprawie uczczenia Marii Mireckiej-Loryś – niezłomnej bohaterki niepodległego
państwa polskiego**

W dniu 29 maja 2022 r. w wieku 106 lat zmarła Maria Mirecka-Loryś – ostatni żyjący dowódca ogólnopolskiej organizacji wojskowej z okresu II wojny światowej.

Maria Mirecka urodziła się w 1916 r. w Ulanowie nad Sanem. Podczas studiów na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie wstąpiła w szeregi Stronnictwa Narodowego i Związku Akademickiego Młodzież Wszechpolska.

W czasie II wojny światowej, podobnie jak siedmioro jej rodzeństwa, była zaangażowana w narodową konspirację wojskową. Zajmowała stanowiska komendantki Narodowej Organizacji Wojskowej Kobiet oraz kierowniczkę sekcji kobiecej Zarządu Okręgu Rzeszowskiego Stronnictwa Narodowego. Po scaleniu z Armią Krajową awansowała na stopień kapitana i pełniła obowiązki komendantki głównej Narodowego Zjednoczenia Wojskowego Kobiet.

W 1943 r. była reprezentantką lwowskich studentów podczas konspiracyjnego odnowienia ślubów akademickich na Jasnej Górze, obok takich postaci jak reprezentujący środowisko krakowskie Karol Wojtyła.

Aresztowana w Nisku przez władze komunistyczne, została objęta amnestią i zwolniona 1 września 1945 r. W obawie przed dalszymi represjami wyjechała z kraju. We Włoszech dołączyła do Armii Andersa, gdzie poznała swojego późniejszego męża – oficera Henryka Lorysia.

W 1952 r. wyemigrowała do Stanów Zjednoczonych. W Chicago była aktywną działaczką organizacji polonijnych. Zajmowała kierownicze stanowiska w Związku Polek oraz w Kongresie Polonii Amerykańskiej. Przez 32 lata redagowała „Głos Polek”. Była prezesem koła Związku Lwowian, udzielała się w emigracyjnym Stronnictwie Narodowym.

Była inicjatorką wielu akcji pomocy Polakom na Wschodzie, na terenach II Rzeczypospolitej. Od lat 70. nielegalnie przemycała na terytorium Związku Sowieckiego materiały religijne oraz udzielała wsparcia materialnego żyjącym tam Polakom. Akcje pomocy rodakom na Kresach prowadziła, mając ponad 100 lat. Jeździła cyklicznie do Lwowa i innych miejscowości dawnej Rzeczypospolitej.

Po 1989 r. wielokrotnie przyjeżdżała do Polski, angażując się w życie społeczne i polityczne środowisk narodowych, by u schyłku życia na stałe powrócić do Ojczyzny. Do ostatnich dni swojego życia uczestniczyła w spotkaniach na terenie całego kraju, była gościem honorowym oraz mówcą podczas wielu zjazdów, kongresów, pielgrzymek i innych wydarzeń o charakterze patriotycznym. Była powszechnie znana ze swojego życzliwego, bezpośredniego stylu bycia, głębokiej wiary, serdeczności i aktywności. Swoje życie pojmowała jako nieustanną służbę narodowi. Do ostatnich chwil miała świetny kontakt z młodzieżą.

Maria Mirecka miała siedmioro rodzeństwa. Wszyscy jej bracia i siostry byli zaangażowani w pracę społeczną i polityczną II RP a po wybuchu wojny dołączyli do walki o niepodległą Polskę w szeregach narodowej konspiracji wojskowej. Waleria była nauczycielką i społecniczką odznaczoną Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Bronisław, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, został księdzem, który po II wojnie światowej pozostał ze swoimi wiernymi w Związku Sowieckim i stał się duchowym oparciem dla dziesiątków tysięcy Polaków na Ukrainie. Leon był działaczem politycznym, komendantem w narodowych organizacjach wojskowych, przez dziewięć lat więźniem w czasach stalinowskich i jako znany warszawski prawnik wychowawcą kilku pokoleń narodowców. Janina była działaczką społeczną, po II wojnie światowej organizowała ucieczkę z kraju zagrożonych aresztowaniem działaczy Stronnictwa Narodowego. Adam był żołnierzem i urzędnikiem, dowódcą oddziałów partyzanckich, pięciokrotnie aresztowanym przez gestapo i więźniem niemieckiego obozu koncentracyjnego w Gross-Rosen. Kilukrotnie aresztowany przez UB został skazany na śmierć i zamordowany w więzieniu na Mokotowie. Jego szczątki odnaleziono w 2017 r. na „Łączce”. Kazimierz był dowódcą NOW na Rzeszowszczyźnie, po wojnie znalazł się na emigracji, gdzie działał w Stronnictwie Narodowym, był wiceprezesem Instytutu Romana Dmowskiego oraz organizatorem pomocy dla Polaków w Związku Sowieckim. Helena działała w konspiracji, po wojnie, podobnie jak kilkoro rodzeństwa, wyjechała do USA gdzie angażowała się w życie społeczne i polityczne Polonii, pełniąc m.in. obowiązki szefa nowojorskiego koła weteranów Armii Krajowej.

Śmierć Marii Mireckiej-Loryś, niezwyklej bohaterki niepodległej Polski, jest wydarzeniem o charakterze symbolicznym. Żegnamy ją jako jednego z ostatnich przedstawicieli pokolenia Kolumbów, wyjątkowych polskich patriotów, którzy wychowani w II Rzeczypospolitej, walczyli w czasie II wojny światowej, zabiegali o wolność narodu podczas długiej nocy komunizmu i włączyli się w odbudowę niepodległej Polski po roku 1989.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej składa wyrazy najwyższego szacunku świętej pamięci Marii Mireckiej-Loryś w uznaniu jej zasług dla Ojczyzny.